

การพัฒนาการเขียนคำอวยพรโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
DEVELOPING GREETING WRITING SKILLS USING SKILL EXERCISES
FOR MATHAYOMSUKSA 3 POPHANPHITTHAYAKHOM
RAJAMANGKHALABHISEK SCHOOL

¹สุพรรณษา ปาประโต, ²อรสา ศรีเรือง และ ³จิตติรดา เปรมปรี

¹Suphansa Paprato, ²Orasa Srirueang and ³Thitirada Prempre

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ประเทศไทย
Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

¹bosuphansa999@gmail.com, ²orasa21406@gmail.com

Received: January 6, 2023; **Revised:** February 22, 2023; **Accepted:** March 25, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนคำอวยพรระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 25 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนคำอวยพร จำนวน 1 ชุด 3) แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ทางด้านทักษะการเขียนคำอวยพร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) E1/E2 และ ค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำอวยพร ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ประกอบการใช้แบบฝึกทักษะ โดยแบ่งออกเป็น 3 แผน เพื่อให้ครอบคลุมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ด้านผลสัมฤทธิ์การเขียนคำอวยพร ผู้เรียนได้ทดลองวัดผลสัมฤทธิ์ด้านแบบฝึกทักษะ พบว่า

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

² นักศึกษา, สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

³ อาจารย์, สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 84.6/89 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 และการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : พัฒนาทักษะ; แบบฝึกทักษะ; ผลสัมฤทธิ์

Abstract

This research aims are to 1) develop writing skills of Matthayomsuksa 3 students, Pophanpittayakhom ratjamangkhalabhisek school. 2) contrast the achievement of greeting writing skills of Matthayomsuksa 3 students. The sample was 25 Matthayomsuksa 3/1 students in an academic year 2022 selected by purposive sampling. The research tools are 1) The teaching plan 2) the greeting writing skill exercises 3) The greeting writing skill test. The statistics used in data analysis as mean ($\bar{X}$), percentage, standard deviation (S.D.), E1/E2 and independent sample t-test score. The research results were found that the researcher used greeting writing skill exercises with Matthayomsuksa 3 students, Pophanpittayakhom ratjamangkhalabhisek school, that separated to 3 teaching plans and greeting writing skill exercises to cover all learning management of greeting writing skill. In the achievement, the researcher tested writing of the students by using writing skill exercises and found that the efficiency of skill exercises for were 84.6/89 which higher than the efficiency criterion 80/80 and the academic achievement of students after learning with the skill exercises was higher than before the treatment at the statistically significant .05

Keywords : develop skills; skill exercises; the achievement

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างฐานความคิดพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ โดยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง สาระการดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษาไทย และสาระวรรณคดีและวรรณกรรมอย่างสัมพันธ์กัน เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนในชาติเพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกัน และการใช้ภาษาในการประกอบกิจกรรมทั้งส่วนตัว ครอบครัว กิจกรรมทางสังคม ประเทศชาติ ดังนั้นการ

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเขียนคำอวยพรโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 25 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนปีการศึกษา 2565 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาหลักการเขียนคำอวยพร และการใช้ถ้อยคำตามระดับภาษาตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการ

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะจำนวน 1 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน อันประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้การใช้คำและภาษาในโอกาสต่างๆ และการเขียนคำอวยพร แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาค่าความเที่ยงตรง การหาอำนาจจำแนก การหาค่าความเชื่อมั่นและการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร T-test

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเขียนคำอวยพรโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สรุป ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำอวยพร โดยแบ่งออกเป็น 3 แผน ผู้วิจัยสรุปข้อมูล ได้ดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า จากผลการทดสอบก่อนเรียนพบปัญหาว่าผู้เรียนส่วนมากขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาและถ้อยคำตามโอกาสต่างๆ และจากการได้ให้ผู้เรียนทำใบงานการเขียนโดยใช้คำและภาษาในโอกาสต่างๆ ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจในการใช้คำตามระดับภาษาและการจำแนกระดับภาษาจากข้อความขึ้นมาระดับหนึ่ง

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การที่ให้ผู้เรียนทำใบงานเรื่องการเขียนคำอวยพร พบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจในการเขียนคำอวยพรโดยใช้ระดับภาษาตามโอกาสต่างๆ

และจากการที่ได้ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนนั้นมีความเข้าใจในเนื้อหา และเข้าใจในการใช้ระดับภาษาตามโอกาสต่างๆ มากยิ่งขึ้น

1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนได้ทำการตอบ พบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจในการใช้ภาษาในการเขียนคำอวยพรในโอกาสต่างๆ และจากการที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ด้านผลสัมฤทธิ์การเขียนคำอวยพรระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย พบว่า

2.1 ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย 25 คน ทำการทดลองวัดผลสัมฤทธิ์ด้านแบบฝึกทักษะ จากการทดลองพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 84.6/89 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 35.26/26.68 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54/1.7

2.2 จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ เท่ากับ 17.08 คิดเป็นร้อยละ 56.93 ของคะแนนเต็ม และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.18

คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน มีค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ เท่ากับ 21.88 คิดเป็นร้อยละ 81.2 ของคะแนนเต็ม และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.32

ค่า T-Test เท่ากับ 6.25 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภาพที่ 1 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

แผนภาพที่ 2 และ 3 การทำแบบทดสอบแบบฝึกทักษะโดยใช้เกม Quizizz

แผนภาพที่ 4 และ 5 การทำการดอวยพร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การพัฒนาการเขียนคำอวยพรโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนคำอวยพร ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก ปีการศึกษา 2565 มีค่าเท่ากับ 84.6/89 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากในการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนโดยใช้คำและภาษาตามโอกาสต่าง ๆ และการเขียนคำอวยพรในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่มีกำหนดการ ขั้นตอน การใช้แบบฝึกทักษะ จะช่วยผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับขั้นตอนของแบบฝึกทักษะได้ โดยแบบฝึกทักษะแต่ละตอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการใช้คำในโอกาสต่างๆ หรือใช้คำตามระดับภาษา รู้จักการจำแนกระดับภาษาตามคำและข้อความ รู้จักความหมายและหลักการเขียนของการเขียนคำอวยพร และรู้จักการใช้ถ้อยคำในการเขียนคำอวยพรในโอกาสต่างๆ รวมถึงสามารถนำถ้อยคำตามระดับภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกาญจนา ชลเกริกเกียรติ (2561 : 41-42) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้แบบฝึก พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.51./83.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80/80 และสอดคล้องกับอุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร (2564 : 205) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โดยใช้แบบฝึกด้วยวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการเขียนด้วยวรรณคดี เรื่องรามเกียรติ์ โดยมีประสิทธิภาพของการเขียนเท่ากับ 87.21/81.732 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะเขียนคำอวยพร ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก คะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.08 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.18 และคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.88 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.32 แสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการเขียนโดยใช้คำและภาษาในโอกาสต่างๆ และการเขียนคำอวยพรของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ่อพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนโดยใช้คำและภาษาในโอกาสต่างๆ อีกทั้งยังสามารถเขียนคำอวยพรในโอกาสต่างๆ ได้และมีความก้าวหน้าทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับสมมติฐานผู้วิจัยกำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้สร้างนวัตกรรมตามขั้นตอน ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิธีการสร้างแบบฝึกทักษะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำไปใช้จริง ที่สำคัญคือแบบฝึกทักษะนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของธนัญญา เอมบำรุง และคนอื่นๆ (2563 : 1) ศึกษาเรื่องการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิควีรวิทย์สัจจกอร์ร่วมกับผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควีรวิทย์สัจจกอร์ร่วมกับผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวณีย์ โพธิ์เต็ง (2558, หน้า 701-702) ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนเรื่องการเขียนโดยใช้ภาษาตามโอกาสต่างๆ หรือการเขียนคำอวยพร คือ

1. ขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงความแตกต่างด้านความรู้และความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล
2. การใช้แบบฝึกทักษะอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรศึกษาแบบฝึกทักษะให้เข้าใจและจัดเตรียมเอกสารการสอนไว้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างราบรื่นทุกขั้นตอน

การศึกษาความสามารถในการเขียนโดยใช้คำหรือภาษาตามโอกาสต่างๆ หรือการเขียนโดยใช้ภาษาตามระดับภาษา และการเขียนคำอวยพร ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ ควรมีการนำเทคนิคต่างๆ มาปรับใช้ในหลายรูปแบบ และเปรียบเทียบกันว่า

เทคนิคใดสามารถพัฒนาทักษะการเขียนคำอวยพรได้มากกว่าการใช้แบบฝึกทักษะกับผู้เรียน ผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ถ้าผู้เรียนขาดความซื่อสัตย์ จะส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ชลเกริกเกียรติ. (2561). การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย โดยใช้แบบฝึก ทักษะสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561. สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 7, 2565, จาก http://www.ska2.go.th/reis/data/research/25640702_203438_5726.pdf.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธัญญา เอมบำรุงและคนอื่นๆ. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย และทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิครีเวิร์ลจิ๊กซอว์ร่วมกับผังกราฟิก.วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 11(2), 1.
- วชิระ แสงสุวรรณ. (2558). ทักษะภาษาไทยกับการใช้. ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2558, จาก <http://thaiedu2104.blogspot.com/p/4.html>.
- เสาวณีย์ โพธิ์เต็ง. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ. 8(6), 701-702.
- อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร. (2564). การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โดยใช้แบบฝึกด้วยวรรณคดี เรื่องรามเกียรติ์.วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์)ปีที่ 3. (6), 205.